

Άγγελος Δεληβοριάς

Έχουν περάσει κιόλας τέσσερα ολόκληρα χρόνια από τότε που έκλεισαν οριστικά οι πόρτες του. Από τότε που η αδιαφορία του ελληνικού κράτους, θα έπρεπε ίσως να πω, δεν άφησε την αυλαία του να ξανασηκωθεί. Η περίπτωση του «Ανοιχτού Θεάτρου», ωστόσο, δεν είναι μοναδική. Καθώς εγγράφεται μάλιστα σε έναν αρκετά ευρύ και αρκετά γνωστό κύκλο από ανάλογα πολιτισμικά φαινόμενα, συνιστά μία ακόμα από τις ανεξάντλητες παραλλαγές των επώδυνων βιωμάτων που μας επιφυλάσσουν οι εμπειρίες της νεοελληνικής πραγματικότητας. Και επειδή στις εμπειρίες αυτές επανέρχομαι με πληκτική κανονικότητα και με ποικίλες αφορμές, δεν θα υπήρχε κανένας απολύτως λόγος να επαναλάβω ό,τι έχω ήδη διακηρύξει διαμαρτυρούμενος επανειλημμένα. Ούτε και να υπενθυμίσω ότι οι άνθρωποι του πολιτισμού, του πνεύματος και της τέχνης είχαν εκδηλώσει ομαδικά τη συμπαράστασή τους προς το «Ανοιχτό Θέατρο», χωρίς, βεβαίως, να συναντήσουν κάποια ανταπόκριση. Είναι πασίγνωστο, άλλωστε, ότι το ίδιο ακριβώς συμβαίνει όποτε αποφασίζουν να εκδηλώσουν έμπρακτα την αγανάκτησή τους. Όχι όμως επειδή τους σημαδεύει δήθεν η εγγενής αδυναμία μιας αναποτελεσματικότητας ή γιατί στερούνται από την απαιτούμενη συλλογικότητα και την απαραίτητη συσπειρωτική ορμή, όπως κακώς κατηγορούνται. Αλλά γιατί στο ισχύον σύστημα των σημερινών αξιών το αντίκρισμά τους δεν είναι υπολογίσιμο.

Με τα παραπάνω δεν υπαινίσσομαι πάντως ότι μας επιτρέπεται να καταπραΰνουμε πλέον ανενόχλητα τις τύψεις μας για τα συμβαίνοντα, προσφεύγοντας αποκλειστικά και μόνο στις ευκολίες των τιμητικών αφιερωμάτων ή σε ανώδυνες καταθέσεις προσωπικών αναμνήσεων. Δεν κάνω τίποτα περισσότερο αλλά και τίποτα λιγότερο από την προσθήκη μιας καθυστερημένης εγγραφής σ' ένα ημερολόγιο μελλοντικής χρήσεως. Οπωσδήποτε, πέρα από το τι έγινε και το τι θα μπορούσε να γίνει, πέρα ακόμα και από τα ενδεχόμενα ποσοστά κάθε ατομικής ευθύνης για όσα δεν έγιναν, οφείλω να ομολογήσω ότι δεν πίστευα ποτέ πως θα μου ήταν τόσο πιεστικά αισθητή η απουσία του «Ανοιχτού Θεάτρου». Ότι θα αποζητούσα όλο και πιο συχνά τα τακτικά μου άλλοτε συναπαντήματα με τον Γιώργο Μιχαηλίδη και με τα μέλη του θιάσου του, με όσους από τους ηθοποιούς της νεότερης κυρίως γενιάς διαπαιδαγωγούσε και με το μεγάλο ανάπτυγμα των ερεθιστικών πειραματισμών του. Δεν θα μπορούσα να διανοηθώ πως θα μου έλειπαν τα μέ-